

So bazne postaje krive za raka?

Zdravniki, prebivalci in mestne oblasti v nemškem mestecu Naila so zaradi rezultatov študije o sevanju baznih postaj prestrašeni in zaskrbljeni, medtem ko so novinarji raziskavo raztrgali. Pet zdravnikov, H. Eger, B. Lucas, P. Vogel, K. U. Hagen in H. Voit, je hotelo ugotoviti, ali so njihovi pacienti zboleli zaradi sevanja baznih postaj mobilne telefonije. Brezplačna študija, ki se je oprla na zdravstveno dokumentacijo 970 oseb, je v Naili vzbudila veliko zanimanje.

Po ugotovitvah raziskovalcev se je število rakavih obolenj znotraj 400-metrskega območja okoli bazne postaje, ki so jo namestili leta 1993 na neki stavbi v Naili, v času od leta 1993 do 1999 podvojilo, v letih od 1999 do 2004 pa potrojilo. Poleg tega so novi rakavi bolniki zdaj v povprečju osem let in pol mlajši od tistih, ki so zbolevali pred enajstimi leti.

Ko naj bi v kraju postavili še en oddajnik mobilne telefonije, na sicer koncesionarjevem zemljišču, se je veliko prebivalcev združilo v občansko pobudo, da bi načrte preprečili. Vendar so se morali, z županom na čelu, najprej zadovoljiti z zvito obljubo investitorja, da bodo oddajnik postavili, takoj nato pa tu in tam po hišah opravili meritve, kajti zakonska podlaga, ki takšno nameščanje omogoča, vsebuje tudi določila o mejnih vrednostih sevanja. Odgovorni sicer pravijo, da tudi oni sumijo, da magnetna polja povzročajo raka, vendar ne poznajo nobenih bioloških prožilnih mehanizmov, ki bi lahko sum potrdili ali ovrgli.

Zveze med rakom in mobilno, brezžično telefonijo oziroma elektromagnetnimi polji, ki jih le-ta ustvarja, tudi sama tovrstna industrija ne zanika, vendar očitno nihče ne ve natančno, kako se to dogaja. Zato ne more biti nečesa, česar

Zveze med rakom in mobilno telefonijo tudi sama tovrstna industrija ne zanika, vendar očitno nihče ne ve natančno, kako se to dogaja.

ne sme biti. Ta logika je presenetljiva, toda ker znanost ne more (in nikoli ne bo mogla) razložiti natančnega mikrobiološkega, elektronskega, kemičnega, magnetnega in fiziološkega poteka, učinek razlagajo, kot da ga ni.

Naravoslovje bi že končno moralo zapolniti to svojo logično vrzel. Lahko pa bi pokazalo tudi več skromnosti in upoštevalo, da ne more samo razložiti stvarnosti.

»Znanstvenega dlakocepstva imam že vrh glave. Prizadeti smo!« je protestiral eden izmed zbranih na predstavitvi študije petih zdravnikov. Odzval se je sicer čustveno in neznanstveno, vendar je zadel žeblico na glavo. Zborovanja ob težkih vprašanjih, ki prizadevajo širši krog ljudi na določenem območju, marsikdaj izzvenijo v ljudeh nejasnih razlagah, povsem drugačnih od tistih, ki bi jih želeli slišati. Končni rezultat pa je ponavadi, da stvar pometejo pod preprogo. Očitno je, da kljub mnogim deklariranim pravicam ljudje res nimajo pravice zahtevati jasnih, razumljivih odgovorov od stroke in upravljavcev z napravami, ki vzbujajo toliko zaskrbljenosti in očitno usodno vplivajo na zdravje ljudi.

Po predstavitvi študije zdravnikov in razpravi o njej je mestni svet Naile sprejmenil svoje mnenje in prepovedal načrtovano graditev drugega 29 metrov visokega oddajnika v naseljenem območju. Njegovo odločitev je potrdila tudi deželna oblast. Dovolj poguma je treba zbrati, da nastopiš proti nasprotniku, ki so ga požegnali čisto od zgoraj.

»Kritika upravljavcev mobilne telefonije je zaenkrat izostala,« je povedal dr. Vogel, eden izmed petih zdravnikov. »Naša prednost je bila v tem, da obravnavani pacienti sploh niso mogli vplivati na študijo, ker zanjo niti niso vedeli.«

»V primeru Naile je znanstvena logika padla na raven samopostrežne prodajalne,« je uničevalsko označil delo zdravnikov novinar uglednega dnevnika Sueddeutsche Zeitung Ch. Schrader. Kdor uporabi tako težke besede, jih mora podkrepiti z utemeljeno kritiko. Novinar kritizira raziskavo, da iz nje niso razvidni, na primer, kajenje, starostna struktura, delovni pogoji in raba brezžičnega telefona.

Predstavniki zdravniške iniciative dr. Horst Eger je na te očitke zastavil preprosto protivprašanje. Skupino obravnavanih pacientov so namreč razdelili v dve skupini. V prvi so bili tisti, ki so stanovali znotraj krožnega območja, največ 400 metrov oddaljeni od oddajnika, v drugi pa so bili bolj oddaljeni prebivalci. Vprašanje kritiku se torej glasi: Zakaj naj bi se število brezžičnih telefonov, starostna struktura, delovni pogoji itd. »v bližini oddajnika« in »daleč od oddajnika« tako razlikovali?

Novinar je v kritiki izpostavil še naslednje sporne točke:

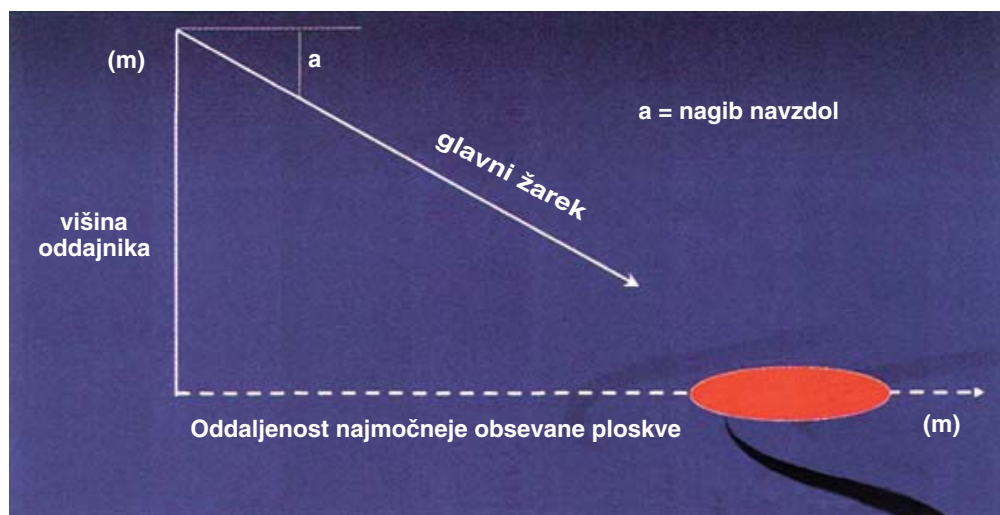
1. da niso upoštevali smeri sevanja (tako imenovanega glavnega žarka)

2. vprašljivost ugotovitve, da so novi rakavi pacienti v povprečju osem let in pol mlajši.

3. da znotraj 400-meterske cone stoji še en oddajnik, ki lahko vpliva na končne sevalne vrednosti.

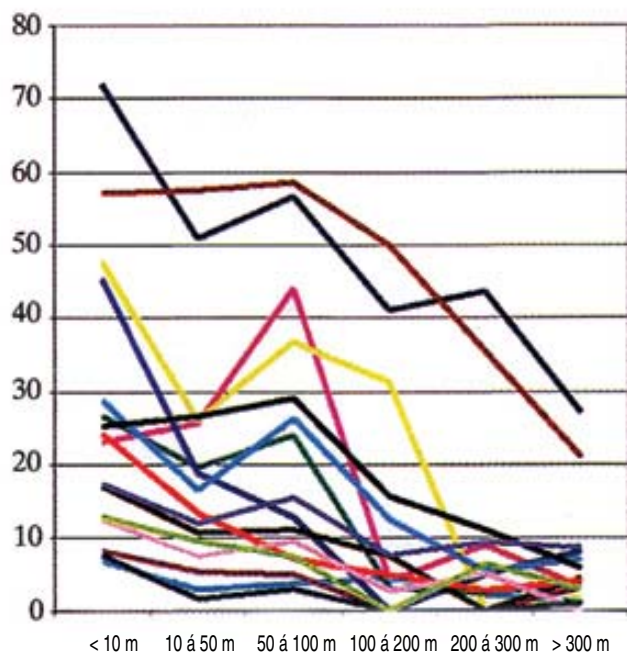
4. da podatki študije niso bili dani na razpolago.

»Ključno in povsem preprosto dejstvo je, da se je število rakavih obolenj v notranji coni od leta 1993 najprej podvojilo, nato pa potrojilo,« je vso stvar komentiral predstavnik Inštituta za zdravo življenje in bivanje iz Bad Hailbrunn. »Če dobro premislimo, zdravnikom njihovih primerjalnih rezultatov res ni treba dodatno dopolnjevati po stanovanjih. To lahko kasneje opravijo upravljalci z ustreznimi meritvami, pri čemer igrajo posebno vlogo neposredni udari glavnih žarkov. Treba je ugotavljati, ali in kako se razlikujejo meritvene vrednosti v stanovanjih obolelih za rakom v primerjavi s tistimi pri zdravih prebivalcih. Za ugotavljanje, zakaj so rakavi bolniki povprečno več let prej zboleli, je potrebno dodatno raziskati njihovo delovno mesto. Poleg uporabe navadnega ali brezžičnega telefona lahko igrajo pomembno vlogo tudi sevanja osebnega računalnika, telefaksa, kopirnega aparata, visokonapetostnih napeljav itd. Toda zdravniki so lahko izhajali iz tega, da se bivalni in delovni pogoji

Zveza med višino oddajnika in oddaljenostjo najmočnejše obsevane ploskve:

Iz oddaljenosti h in nagiba a dobimo oddaljenost E najmočnejše obsevane ploskve oziroma površine ($E = \tan(90-a) \times h$).

- utrujenost
- vznemirjenost
- glavobol
- slabost
- pomanjkanje teka
- moteno spanje
- nagnjenost k depresiji
- nelagodnost
- motena zbranost
- izguba spomina
- težave s kožo
- motnje vida
- motnje sluha
- vrtoglavica
- težave z gibanjem
- težave s srcem

Dr. R. Santini je leta 1999 raziskoval povezavo med pojavom nekaterih obolenj in bližino oddajnikov mobilne telefonije v Franciji. Po temeljitih pogovorih s 530 osebami je prišel do ugotovitev, da se znotraj 300-meterskega območja kopičijo simptomi, kot so utrujenost, moteno spanje, vznemirjenost, glavobol, izguba spomina, težave z zbranostjo itd.

v bližini oddajnika in daleč od njega ne razlikujejo.«

Različni izvedenci so študijo iz Naile dobro sprejeli. Tudi strokovnjaki za elektrosmog so ugotovili, da je večina kritik, ki jih je doživela, neutemeljena.

Nekateri strokovnjaki ocenjujejo, da gre za temeljno študijo, tako imenovano pilotsko študijo s tega področja, ki bi ji morale čimprej slediti večje, obširnejše študije.

Ja. Vo.